

УДК 791.63.(477):791.037.7(450.)

Цитування:

Погребняк Г. П. Режисерські моделі авторського кіно в контексті міжкультурного діалогу. Частина 2. Творчість режисера-автора в системі міжнародного співробітництва. *Культура і сучасність* : альманах. 2022. № 1. С. 35–40.

Pogrebniak G. (2022). Directing models of author cinema in the context of intercultural dialogue. Part 2. The creativity of the director-author in the system of international cooperation. *Kultura i suchasnist* : almanakh, 1, 35–40 [in Ukrainian].

Погребняк Галина Петрівна,
доктор мистецтвознавства, доцент,
професор кафедри режисури
та акторської майстерності
Національної академії керівних кадрів
культури і мистецтв
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8846-4939>
galina.pogrebniak@gmail.com

РЕЖИСЕРСЬКІ МОДЕЛІ АВТОРСЬКОГО КІНО В КОНТЕКСТІ МІЖКУЛЬТУРНОГО ДІАЛОГУ

Частина 2. Творчість режисера-автора в системі міжнародного співробітництва

Мета статті полягає у виявленні проблем міжкультурного співробітництва в процесі виробництва та дистрибуції фільмів режисерських моделей авторського кіно та визначенні наукових орієнтирів, що сприятимуть комплексному аналізу феномену українського авторського кінематографа в міжкультурному просторі. **Методологія дослідження.** В опрацюванні теми було використано аналітичний метод, що необхідно для вивчення мистецтвознавчого й культурологічного аспекту проблеми. Крім того, дослідниця послуговувалась методами систематизації та узагальнення, що стали в нагоді задля аргументації самотності феномена режисури авторського кінематографа, її місця в сучасних культуротворчих процесах, а також визначення об'єктивних закономірностей, котрі характеризують авторські кінематографічні практики в сучасному міжкультурному просторі. Також застосовано крос-культурний метод, що сприяв виявленню особливостей виробництва й дистрибуції фільмів режисерських моделей авторського кіно в системі міжнародного співробітництва. Культурологічний підхід обумовив узагальнену соціокультурну спрямованість дослідження авторського кінематографа культури доби постмодерну та постпостмодерну. **Наукова новизна дослідження** полягає в тому, що проблема міжкультурного співробітництва у виробництві та дистрибуції авторського кіно в Україні та за її межами в контексті функціонування програм міжнародної підтримки вперше постала предметом спеціального дослідження; аргументовано зміст понять «міжкультурний діалог», «копродукція» як певної специфічної цілісності та єдності взаємопов'язаних елементів; виокремлено та схарактеризовано творчість українських кінорежисерів-авторів, фільми яких було створено як міжнародні проекти; доведено доцільність використання системного методу у вивченні особливостей міжнародного фільмотворчого процесу; здійснено комплексний аналіз і виявлено особливості продукування та дистрибуції фільмів режисерів-авторів у проектах копродукції в Україні та за її межами. **Висновки.** Ознайомлення з матеріалами, викладеними у статті, розширює арсенал знань щодо специфіки виробництва та дистрибуції фільмів режисерських моделей авторського кіно в межах міжкультурних проектів й уможливорює їх використання в навчальних курсах з теорії та історії кіно й режисури.

Ключові слова: міжкультурний діалог, режисер-автор, продюсер, український авторський кінематограф, копродукція, режисерська модель авторства.

Pogrebniak Galyna, Doctor of Study of Art (Dr. Sc.) on specialty Theory and History of Culture, Associate Professor, Professor of the Department of Directing and Acting at the National Academy of Management of Culture and Arts

Directing models of author cinema in the context of intercultural dialogue

Part 2. The creativity of the director-author in the system of international cooperation

The purpose of the article is to identify problems of intercultural cooperation in the production and distribution of films directed by auteur cinema and to identify scientific guidelines that will contribute to a comprehensive analysis of the phenomenon of Ukrainian auteur cinema in the intercultural space. **Research methodology.** An analytical method was used to study the topic, which is necessary to study the art history and cultural aspects of the problem. In addition, the researcher used methods of systematization and generalization, which were useful to argue the identity of the phenomenon of directing auteur cinema, its place in modern cultural processes, as well as to determine the objective patterns that characterize auteur cinematographic practices in modern intercultural space. A cross-cultural method was also used, which helped to identify the peculiarities of production and distribution of films directed by auteur films in the system of international cooperation. In turn, the culturological approach led to a generalized socio-cultural orientation of

the study of the author's cinema of postmodern and postmodern culture. **The scientific novelty** of the study is that the problem of intercultural cooperation in the production and distribution of auteur cinema in Ukraine and abroad in the context of the functioning of international support programs has first become the subject of a special study; the content of the concepts "intercultural dialogue", "co-production" as a certain specific integrity and unity of interconnected elements is argued; the works of Ukrainian film directors-authors, whose films were created as international projects, are singled out and characterized; the expediency of using the system method in studying the peculiarities of the international filmmaking process is proved; a comprehensive analysis and features of production and distribution of films by directors-authors in co-production projects in Ukraine and abroad. **Conclusions.** Acquaintance with the materials presented in the article expands the arsenal of knowledge on the specifics of production and distribution of films of directorial models of auteur cinema within intercultural projects and allows their use in training courses on the theory and history of cinema and directing.

Keywords: intercultural dialogue, director-author, producer, Ukrainian author's cinema, co-production, director's model of authorship.

Актуальність теми дослідження. Авторський кінематограф як унікальний культурно-мистецький феномен є маркером цивілізованої нації. Саме в ньому можуть бути відображені ті культурні коди, за допомогою яких у міжкультурному просторі ідентифікується певна країна, нація, народ. Як невіддільний складник європейської громадянської свідомості й суспільного життя саме авторський кінематограф, використовуючи такі потужні канали комунікації як міжнародні кінофестивалі, успішно, здобуваючи визнання найпрестижніших кінофорумів світу, утверджує національні пріоритети і активно формує бренд «Українське кіно», презентує Україну у світі, розбудовує її позитивний імідж як кінематографічної країни, виступає складником культурної дипломатії, дієвим інструментом культурної політики України, сприяючи інтеграції у світовий культурний простір. При цьому актуальним залишається продукування й поширення авторських фільмів, що є репрезентантами різноманітних режисерських моделей методом міжнародного співробітництва.

Аналіз досліджень і публікацій. Проблемам продукування й розповсюдження фільмової, зокрема авторської, кінопродукції в контексті міжкультурного діалогу присвячені праці таких теоретиків і практиків кіно і культури, як: А. Анастасєва, В. Бакальчук, К. Білокінь, С. Васильєв, А. Гурков, Є. Дейнека, Д. Зубенко, П. Жессаті, А. Качкан, Т. Клерк, А. Крисальна, О. Першко, Я. Підгора-Гвяздовський, О. Роднянський, С. Слепак, Ж. Шапрон, В. Широкова, О. Філатов, В. Хоменко. Зокрема, В. Бакальчук у роботі «Становлення національної ідентичності як складової європейського культурного простору: можливості копродукції» відзначає, що «розвиток кіногалузі в межах спільного

європейського кіновиробництва, окрім економічних важелів, має за мету становлення та популяризацію європейської ідентичності». Крім того, авторка переконана, що саме завдяки європейському кіноринку національні виробники розширюють свої потенційні «можливості в рамках програм спільного європейського виробництва з метою утвердження, популяризації та творення спільної європейської ідентичності» [2, 49].

Своєю чергою, А. Качкан в статті «Копродукція в кіно відкриває Україну світові» відзначає, що копродукція не випадково є нині формою існування європейського кінематографу, адже йдеться про те, що переважна більшість країн Європи не може (передовсім фінансово) самостійно реалізовувати велибюджетні кінопроекти для внутрішнього споживчого ринку, а тому й створює декілька спільних проєктів (одночасно розрахованих на різні кіноринки), інтегруючись, таким чином, у «систему європейської копродукції», що уможливує, нагадаємо, розширення аудиторій, культурний обмін, відкриває Україну світові, інтегрує українських кіновиробників «у європейську бізнесову і культурну спільноту», дає цінний практичний досвід, зокрема й започаткування прибуткового фільмовиробництва [4].

Водночас О. Першко в роботі «Копродукція з Україною» відзначає, що в Україні, попри недосконалість законодавства й бюрократичну недбалість чиновництва, поволі створюють міжнародні (передовсім авторські) кінопроекти (що не лише здобувають визнання на престижних кінофестивалах, але й мають успіх у прокаті країн-виробників), зокрема, спільно зі словацькими, чеськими, румунськими, болгарськими, польськими, литовськими, грузинськими, італійськими, ізраїльськими, британськими, бельгійськими, французькими, голландськими, сербськими,

швейцарськими, норвезькими, турецькими кінематографістами [7].

Метою статті є виявлення творчовиробничих проблем міжкультурного співробітництва в процесі виробництва та дистрибуції фільмів режисерських моделей авторського кіно та визначення наукових орієнтирів, що сприятимуть комплексному аналізу феномену українського авторського кінематографа в міжкультурному просторі.

Виклад основного матеріалу. Розглядаючи культурні коди в авторському кіно, слід мати на увазі віддзеркалення їх саме у національних режисерських моделях авторського кіно (зокрема й українській), що ідентифікують режисерську творчість в міжкультурному просторі. У фільмах представників української моделі авторського кіно відповідно до світовідчуття, світосприйняття, світорозуміння режисера-автора екранними засобами відтворено національний образ світу, пріоритетним є відображення національного світогляду, національної ідеї, національних характерів, що, презентуючи культурні коди української нації, виступають засобом розпізнавання національного кіно в міжкультурному середовищі та його інтеграції у світовий культурний простір. Одним з найбільш оптимальних шляхів реалізації авторського задуму у фільмі, котрий би став засобом широкої арт-комунікації зі світовою громадськістю як митців, так і країн-репрезентантів, є здатність режисерів швидко і якісно адаптуватися в системі міжнародного культурного співробітництва, розкриваючи і власний організаційно-творчий потенціал, і художньо-естетичні, техніко-технологічні, фінансово-економічні ресурси всіх учасників фільмотворчого процесу.

Аналізуючи сучасні аспекти фільмовиробництва, звернемося до статті 17 Закону України «Про авторське право і суміжні права», яка дає можливість з гіркою з'ясувати, що авторське право на аудіовізуальний твір у нашій державі належить лише «режисерові-постановнику, авторові сценарію і (або) текстів, діалогів, авторові спеціально створеного для аудіовізуального твору музичного твору з текстом або без нього, художнику-постановнику, оператору-постановнику», тоді як «одна й та сама фізична особа може суміщати дві або більше із наведених у цьому переліку функцій» [3]. При цьому роль продюсера як одного з авторів аудіовізуального твору в Україні взагалі не визнана, що суттєво гальмує, зокрема, і спільне

кіновиробництво, де першорядну роль «відіграють продюсер і законодавство однієї з країн», також не визначено і юридичний статус компанії, що виробляє аудіовізуальний твір, а, крім того, чітко не прописані механізми надання пільгових податкових умов для кінокомпаній, які фільмують в Україні. Не сприяє розвитку копродуктивного виробництва в Україні й відсутність поширеного у світовій практиці «кінострахування як одного з фінансових інструментів кіновиробництва», що є надзвичайно важливим складником фільмовиробництва для співробітництва з «міжнародними банками або крупними інвесторами», тоді як саме «страхування всіх копій фільму під час проведення кінофестивалів є однією з вимог міжнародної кінематографічної громадськості» [6].

Попри перепони, що виникають в Україні у царині міжкультурного співробітництва, українським кінематографістам все ж вдається бути задіяними в низці успішних міжнародних проєктів. Такими, як стверджує О. Першко, є: україно-польський трагікомічний проєкт «Серце на долоні» К. Зануссі; спільний соціально-психологічний проєкт України та Нідерландів «Плем'я» М. Слабошпицького; україно-французький комедійний проєкт «F 63,9. Хвороба кохання» Д. Томашпольського; україно-турецький мелодраматичний кінопроєкт «Люби мене» М. Горбач; кінодрама «Жінки без чоловіків» іранського режисера Шірін Нешат (за участі України, Німеччини, Австрії, Франції); «Гірська жінка: на війні» (україно-франко-ісландський трилер режисера Б. Ерлінгссона); пригодницький проєкт «Ціна правди» А. Голланд (створений у копродукції Польщі, Великобританії та України); україно-грузинська романтична комедія «Тепер я буду любити тебе» Р. Ширмана; україно-італійська соціальна драма Т. Ткаченка «Гніздо горлиці»; документальні україно-німецькі проєкти «Дельта» О. Течинського, «Школа №3» Єлизавети Сміт і Георга Жено, «Зима у війні: боротьба України за свободу» Є. Афінеєвського (копродукція України, США, Великобританії); «Маріуполіс» М. Кведаравічюсома (копродукція Литви, Німеччини, Франції та України); «Рідні» В. Манського (спільна продукція України, Німеччини, Латвії, Естонії); «Українські шерифи» Р. Бондарчука (копродукція України, Латвії, Німеччини); воєнна драма «Іній» (литовського режисера Шаруса Бартаса, вироблена в співпраці Литви, України, Франції і Польщі); соціальні драми «Межа» П. Беб'яка

(копродукція України та Словаччини) й україно-австрійська – «Січень–Березень» Ю.Речинського; україно-італійський комедійний проєкт «Ізі» А. Маньяні; україно-литовський пригодницький проєкт – «Зрадник» за участі американського режисера М. Гаммонда; україно-грузинський історико-драматичний проєкт «Чужа молитва» А. Сеїтаблаєва; воєнна трагікомедія «Донбас» С. Лозниці (спільного виробництва Німеччини, України, Франції, Нідерландів та Румунії); містичні драми «Коли дерева падають» М. Никитюк (копродукція України, Польщі й Македонії) та україно-американська «Брама» Володимира Тихого; жанровий франко-український фільм «Холодна кров» (режисера Ф. Петіжана із Жаном Рено в головній ролі), фентезі «Поліна й таємниця кіностудії» режисера О. Барко (українсько-бельгійська копродукція), докудрама «Король України» Г. Штадлера та Б. Кьольца (україно-австрійська копродукція) й ін. Примітним є і факт з'яви телевізійної (серіальної) копродукції, зокрема детективний проєкт «Маркус» спільного виробництва ТРК «Україна» та латвійської медіакомпанії «Helio Media», детективний трилер «Принцип насолоди», копродукційний проєкт України, Чехії та Польщі [7]. Слід відмітити, що свого часу кінопроєкт «Донбас» С. Лозниці був підтриманий європейським фондом «Eurimages» (котрий, професіоналізуючи кіновиробників та адаптуючи їх до міжнародного ринку, встановлює європейські стандарти копродукції фінансово, юридично й адміністративно, а ще, надаючи фінансову допомогу, забезпечує, що дуже важливо, отримання майнових прав на кінопродукцію продюсером). Однак, як зазначає П. Сушко, українська сторона на той час, на жаль, «не була заявником та ініціатором цього проєкту, а перебувала, так би мовити, у пасивному стані» [10]. Тобто підтримка була надана продюсерам тих країн, що співпрацювали з українськими кіновиробниками, а саме: Німеччини, Франції, Нідерландів, Румунії.

Відзначимо, що оскільки Україна з лютого 2020 року є членом Eurimages, то українські продюсери могли би сподіватись на підтримку названим фондом копродукції, а саме повнометражних художніх, анімаційних і документальних фільмів із мінімальною тривалістю 70 хв, призначених для показу в кінотеатрах. При цьому подати заявки для участі в конкурсі на отримання фінансування

від Європейського фонду підтримки спільного виробництва та розповсюдження художніх кінематографічних та аудіовізуальних творів, приміром, у 2020 році можна було до 16 квітня, що стало б для українських кінопідприємців першим таким досвідом. Однак, попри ейфорію вітчизняних продюсерів, як виявилось, ще 13 квітня 2020 року наша держава так і не сплатила необхідний внесок. Українська індустрія, на жаль, стикнулася із спільною проблемою для всієї української кінематографії – не затвердженістю паспорта бюджетної програми за напрямом державної підтримки кінематографії, а, отже, неможливості здійснення платежу по внеску України до Eurimages, що буде зроблено тільки на початку липня 2020 року. В. Яценко та С. Зленко (відповідно представник і заступник представника України в Раді правління Фонду), відзначили, що «оскільки Eurimages є Фондом, тоді як Рада правління представляє інтереси країн, які зробили внески у Фонд, то голос країни при прийнятті рішення прив'язаний до сплаченого внеску. За правилами Eurimages, при голосуванні, окрім простої більшості голосів, також важливо, щоб була ще й більшість «капіталу», тобто обов'язково мають бути голоси країн, внески яких до Фонду становлять більше 50%. Іншими словами, є ризик, що без вчасної сплати внеску не буде врахований голос України при ухваленні рішень». Крім того, у статті «Що потрібно знати українським продюсерам, які хочуть отримати гроші від Eurimages» О. Анастасьєва вказує, що «фінансова підтримка на виробництво копродукції не може перевищувати 17% загальної вартості виробництва фільму, а у випадку з документальними – 25% від бюджету стрічки. Але за будь-яких умов Eurimages надає не більше 500 тисяч євро на проєкт». Авторка зазначає, що подані до розгляду кінопроєкти повинні бути копродукціями щонайменше двох незалежних виробників, а також мають фільмуватися в різних країнах, що є членами Фонду, з яких хоча б одна – член Ради Європи. До того ж, Eurimages надає фінансову підтримку за умови документально підтвердженого не менш ніж 50% фінансування в кожній із країн-виробників. Таким чином, якщо загальний бюджет майбутнього фільму становить 10 млн євро, а умови фінансування між двома копродюсерами передбачають 5 млн євро, з одного боку, і 4,5 млн євро – з іншого, «у такому випадку і перший, і другий

продюсери мусять мати, відповідно, підтвержені 2,5 млн перший і 2,25 млн другий» [1].

Повертаючись до проблеми міжнародної співпраці, відмітимо, що копітка робота над будь-яким спільним проектом (котрий тільки за кілька років з'являється на фестивалі чи в кінопрокаті) тривала в часі й передовсім спирається на «точки перетину» продюсерів, котрі іноді досить випадково можуть зустрітись, приміром, на кіноринках (Берлінському – «European Film Market», Каннському – «Marche du film», на Торонтському, Лос-Анджелеському – «American Film Market» чи в Мумбайському – «Cinemascares»), воркшопах, кінофорумах, пітчінгах, презентаціях проєктів (що перебувають як у виробництві, так і постпродакшн) [8]. Так, приміром, склалась «бюджетна» доля фільму «Танк» режисера М. Ксьонди (дебютанта в повнометражному кіно) і продюсера М. Сердюка. Стрічка, перемігши в пітчінгу ідей на кіноринку «Connecting Cottbus», у межах МКФ у Котбусі виборола нагороду «CoCo» – 1,5 тисячі євро від «Eurotare Media Services», а, здобувши перемогу на 69 Каннському кіноринку кінопроєктів, отримала можливість безкоштовно акредитуватися на програму «Producers Network» («Продюсерська мережа»), на Одеському МКФ «Танк» назвали Кращим проєктом продюсерського пітчінгу в межах платформи «Film Industry Office», і він став володарем призу 50 тисяч грн від компанії «UDP» (що опікується девелопментом кінопроєктів) [5]. Крім того, тоді ще тільки проєкт вказаного фільму проінвестувала кіпрська компанія «Pride Capital», а на 66 Берлінському кіноринку йому вдалось обійти конкурентів і стати володарем нагороди VFF «Talent Highlight Pitch Award», підкріпленої грошовим призом 10 тисяч євро на кінематографічному ярмарку талантів – «Co-Production Market» – «Talent Project Market» [11]. Своєю чергою, дебютна молодіжна драма М. Степанської «Стрімголов» (створена за державної підтримки українськими компаніями «ІнсайтМедіа» й «ТатоФільм»), демонстрована на МКФ у Карлових Варах і переможиця МКФ авторського кіно в Рабаті (Марокко), «Premiers Plans d'Angers» (Франція), «Ceau, Cinema Festival de Buzunar» (Румунія), «Silk Road» IFF (Китай), будучи ще тільки проєктом, перемогла в секції «Comming Soon New Talents» у межах індустріальної платформи «Meeting Point – Vilnius» Вільнюського МКФ (Kino Pavasaris), здобувши права на ринковий показ на «Le

Marche du film du Festival de Cannes» – ринку в Каннах.

Наукова новизна роботи полягає в тому, що, застосувавши в розробці зазначеної теми конкретно-наукову методологію культурологічного підходу, дослідниця виявила художньо-мистецький потенціал міжкультурного діалогу, реалізований засобами авторського кіно, який слід вбачати у *пропагуванні та популяризації* в сучасному міжкультурному просторі (міжнародні кінофестивалі, дистрибуція) певних художньо-естетичних й технологічних надбань режисерів-авторів у власних способах і засобах відтворення загальнолюдської та міжнаціональної проблематики; у міжнародному співробітництві в царині літературно-сценарної бази (коли до написання сценарію долучаються співавтори різних мистецьких напрямків, стилів, рівнів світорозуміння, світосприйняття й світовідтворення); у площині збагачення творчих методів реалізації проєктів (що передовсім стосується моделей співпраці продюсерів і режисерів-авторів, специфіки виконання режисерських функцій у різних типах продукування фільмового продукту); у сфері обміну досвідом та взаємовпливу творчих кадрів (коли до участі у фільмі, приміром, залучається міжнародний акторський склад, що належить до різних мистецьких шкіл творення екранних образів).

Висновки. Втілюючи авторську методологію дослідження, у ході наукових розвідок доведено нагальну необхідність формування інституту продюсерства в Україні. Дослідницею з'ясовано та аргументовано, що участь у проєктах спільного міжнародного виробництва – копродукції, спрямованої і на аудиторію країн-учасниць співтворчості, і на широкий прокат, є економічно вигідним і ефективним шляхом розвитку національного кіно (зокрема його авторських режисерських моделей), оптимізує входження українського авторського кіно в культурний простір міжнародних кіноринків, а також сприяє інтеграції української аудіовізуальної продукції в світовий міжкультурний простір [9, 19].

Література

1. Анастасьева О. Що потрібно знати українським продюсерам, які хочуть отримати гроші від Eurimages URL: <https://detector.media/production/article/176327/2020-04-13> (дата звернення 21.05.2021).
2. Бакальчук В. Становлення національної ідентичності як складової європейського

культурного простору: можливості копродукції // Стратегічна панорама. 2018. Вип. 2. С. 47–53.

3. Закон України «Про авторське право і суміжні права» від 23.12.1993 № 3792-ХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text> (дата звернення: 23.05.2021).

4. Качкан А. Копродукція в кіно відкриває Україну світові. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/27562939.html> (дата звернення: 23.05.2021).

5. На 6-му ОМКФ нагородили українських кінематографістів. URL: [https://oiff.com.ua/festival/news/na-6-m-omkf-kinematografistam-2015-07-17-19-07-00.html](https://oiff.com.ua/festival/news/na-6-m-omkf-vruchili-nagrody-ukrainskim-kinematografistam-2015-07-17-19-07-00.html) (дата звернення: 24.05.2021).

6. Перспективи розширення участі українського кінематографа в проєктах копродукції: Аналітична записка. URL: <http://old2.niss.gov.ua/articles/530/> (дата звернення: 24.05.2021).

7. Першко О. Копродукція з Україною. URL: <https://kino-teatr.ua/uk/news/koproduktsiya-s-ukrainoy-10644.phtml> (дата звернення: 24.07. 2021).

8. Підгора-Гвяздовський Я. Копродукція в Україні: приклади спільного виробництва. URL: <https://detector.media/rinok/article/134311/2018-02-0> (дата звернення: 24.05.2021).

9. Погребняк Г.П. Авторський кінематограф у художній культурі другої половини ХХ – початку ХХ ст.: автореф. дис. ... д. мист.: 26.00.04. Київ, 2021. 36 с.

10. Сушко П. Євроінтеграції українського кіно – бути! URL: <https://detector.media/production/article/173866/2020-01-13-evrointegratsii-ukrainskogo-kino-buti/> (дата звернення: 26.05.2021).

11. Berlinale Co-Production Market. URL: <https://www.efm-berlinale.de/en/copro-market/news/news.html> (дата звернення: 29.05.2021).

References

1. Anastasieva, O. Shcho potribno znaty ukrainskym prodiuseram, yaki khochut otrymaty hroshi vid Eurimages. Retrieved from: <https://detector.media/production/article/176327/2020-04-13> [in Ukrainian].

2. Bakalchuk, V. (2018). Stanovlennia natsionalnoi identychnosti yak skladovoi yevropeiskoho kulturnoho prostoru: mozhlyvosti koproduktsii // Stratehichna panorama, 2. 47–53 [in Ukrainian].

3. Zakon Ukrainy «Pro avtorske pravo i sumizhni prava». Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text> [in Ukrainian].

4. Kachkan, A. Koproduktsiia v kino vidkryvaie Ukrainu svitovi. Retrieved from : <https://www.radiosvoboda.org/a/27562939.html> [in Ukrainian].

5. Na 6-mu OMKF nahorodyly ukrainskykh kinematohrafistiv. Retrieved from: <https://oiff.com.ua/festival/news/na-6-m-omkf-vruchili-nagrody-ukrainskim-kinematografistam-2015-07-17-19-07-00.html> [in Ukrainian].

6. Perspektyvy rozshyrennia uchasti ukrainskoho kinematohrafu v proektakh koproduktsii: Analitychna zapyska. Retrieved from: <http://old2.niss.gov.ua/articles/530/> [in Ukrainian].

7. Pershko, O. Koproduktsiia z Ukrainoiu. Retrieved from: <https://kino-teatr.ua/uk/news/koproduktsiya-s-ukrainoy-10644.phtml> [in Ukrainian].

8. Pidhora-Hviazdovskyi, Ya. Koproduktsiia v Ukraini: pryklady spilnogo vyrobnytstva. Retrieved from: <https://detector.media/rinok/article/134311/2018-02-0> [in Ukrainian].

9. Pohrebniak, H. P. (2021). Avtorskyi kinematohraf u khudozhnii kulturi druhoi polovyny KhKh – pochatku KhKh st.: avtoref. dys. ... d. myst.: 26.00.04. Kyiv [in Ukrainian].

10. Sushko, P. Yevrointehratsii ukrainskoho kino – buty! Retrieved from: <https://detector.media/production/article/173866/2020-01-13-evrointegratsii-ukrainskogo-kino-buti/> [in Ukrainian].

11. Berlinale Co-Production Market. Retrieved from: <https://www.efm-berlinale.de/en/copro-market/news/news.html> [in German].

Стаття надійшла до редакції 31.05.2022

Отримано після доопрацювання 20.06.2022

Прийнято до друку 21.06.2022